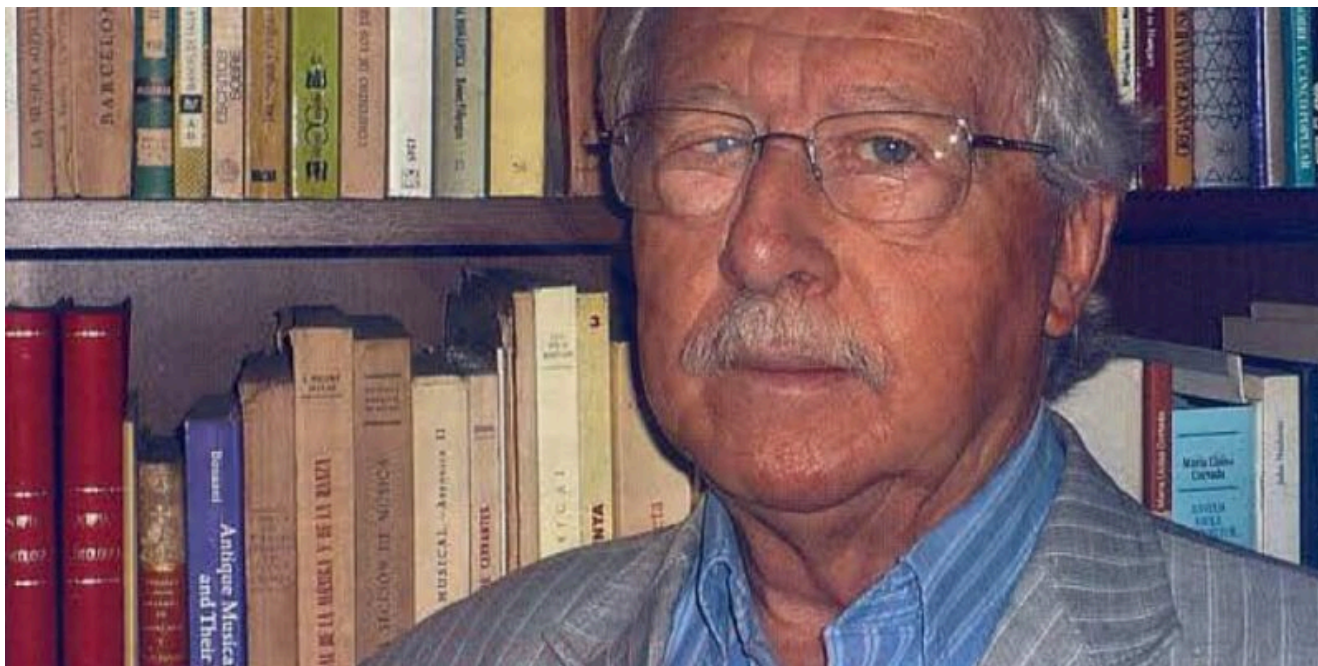

Antoni Sàbat, un destacat “capità” de la música barcelonina

L'expressió “*quan érem capitans*” cal atribuir-la a l'escriptora i activista política barcelonina Teresa Pàmies, amb la qual, l'any 1974, va posar títol a la seva narració de caràcter memorialista amb tota seguretat més coneguda: la referència era clarament als anys de plenitud i capacitat de desenrotllament de les potencialitats dels protagonistes.

Gairebé mig segle de dedicació a la música culta, però no solament a aquesta, en una actuació continuada de responsabilitats màximes, justifiquen aquest atribut amb el qual alhora s'apunta i s'avança la transcendència de la trajectòria d'Antoni Sàbat Tubella.

El nucli de la seva actuació va ser la gestió musical i la seva localització –podríem dir-ne geogràfica- en gairebé la immensa part al Palau de la Música, com corresponia al fet de ser aquest espai el que esdevenia eix a redós del qual girava la major part de l'activitat musical clàssica a Barcelona, i per extensió a Catalunya, en els anys principals que va protagonitzar.

A aquesta casa Sàbat començà a vincular-s'hi des de la parcel·la de la seva inicial vocació, o almenys clara predisposició, per les lletres; predisposició ja manifestada en la tria de la carrera universitària, Filosofia i Lletres, que va cursar a la Universitat de Barcelona.

En un moment en què es podria aplicar allò que *tot estava per fer*, a ell li correspongué ser secretari del jurat de la primera convocatòria del que aviat va ser el principal premi literari català, el Sant Jordi de novel·la; era l'any 1960. Aquella aleshores era una iniciativa promoguda des de l'*entre tots ho farem tot*, però un *tots* en el qual començaven a emergir noms rellevants del mecenatge cultural català i catalanista de la postguerra, entre els quals Fèlix Millet Maristany, en aquell temps president de l'Orfeó Català. A manca de suport de cap entitat o instància –Òmnium Cultural va néixer l'any 1961-, aquella convocatòria es va aixopugar al mateix Palau de la Música Catalana; i a partir d'aleshores va gaudir de la cobertura institucional del mateix Òmnium que presidí, els primers anys, el mateix Millet Maristany, ens del qual Sàbat també va ser secretari.

Aquest va ser el primer pas del contacte d'Antoni Sàbat *premonitori* amb el Palau de la Música –abans havia cantat a l'Orfeó Català-, i d'aquesta manera es va anar vinculant activament a la casa, sobretot a

partir de la presidència de l'Orfeó de Joan Antoni Maragall, tot esdevenint administrador de l'entitat a partir del 1962, càrrec que va ocupar gairebé dos decennis, fins al 1980.

Atès que, com ja s'ha dit, el Palau acollia la major part de l'activitat musical clàssica barcelonina, dia a dia més creixent, això comportà que l'entitat *externalitzés* la gestió professional en allò al marge de la vida social pròpia en la figura de l'empresa Forum Musical, estretament vinculada a l'Orfeó; empresa que en constituir-se l'any 1970 així mateix va dirigir Antoni Sàbat.

Ultra la residència al Palau de l'Orquestra Municipal, després OBC, naixien nous cicles de concerts, com Pro Música, el Festival Internacional de Música de Barcelona promogut per Joventuts Musicals de Barcelona, i es mantenia durant uns quants anys l'actuació de l'Associació de Cultura Musical. Al mateix temps Forum col·laborava col·lateralment amb el Gran Teatre del Liceu en la parcel·la de publicacions -programes de mà- i publicitat entre altres iniciatives diverses.

Des de Forum Musical ell va fer quelcom més que gestionar gerencialment aquell món creixent d'activitat, car va promoure iniciatives transcendidores, com editar la «Guia Musical», publicació d'ambició discreta que durant força anys, fins a la nova etapa de la «Revista Musical Catalana», va ser l'única publicació musical en català de casa nostra.

I encara més, arran d'una crisi que hi va haver en l'organització del Festival Internacional de Música de Barcelona, promogut per l'Ajuntament de Barcelona però organitzat per Joventuts Musicals de Barcelona, des del mateix Forum Musical va assumir personalment la direcció artística i la gestió d'aquesta manifestació entre els anys 1976 i 1982.

Posteriorment Forum Musical es va integrar primer a la Conselleria de Cultura de la Generalitat i immediatament més endavant al Consorci del Palau de la Música, ens promogut per la presidència del Palau ja en temps de Fèlix Millet Tusell, que acabà assumint tota la responsabilitat de la gestió a redós del Palau en uns anys de canvis profunds, entre els quals la recuperació de les institucions democràtiques i realitzacions tan transcendents com la remodelació radical del Palau de la Música Catalana.

L'any 1980, en aquest canvi de situació, la vida d'Antoni Sàbat fa un tomb radical en ser nomenat cap del Servei de Música de la Conselleria de Cultura de la Generalitat, amb el conseller Max Cahner. Aquest càrrec el va ocupar fins a l'any 1984, tot completant d'aquesta manera un quart de segle com a eix de la vida musical barcelonina, vint-i-cinc anys d'autèntica *capitania musical* del país.

El coneixement de l'ofici i la seva sensibilitat el menaren a anar molt més enllà de la condició d'executor d'unes funcions professionals i aquesta sensibilitat es va projectar en el que va ser la darrera iniciativa capitanejada, valgui la redundància, per ell: el cicle Euroconcert, nascut l'any 1985; un cicle en el qual aquest deler es feia evident en uns criteris de programació selectius, en part contra corrent del gran negoci i de l'espectacle, per -tot el contrari- endinsar-se en l'àmbit de la sensibilitat i de la tria i la selecció i del que podríem anomenar *segell Sàbat*, comptant amb la col·laboració del professor Eudald Solà.

Euroconcert va ser més que un cicle de concerts que comprenia un conjunt de deu propostes al Palau de la Música i una més de petit format que era acollida al monestir de Pedralbes. Aquest cicle va programar-se fins a l'any 2011, any/fita poc definitiva de la seva trajectòria professional personal que completà un total de 280 concerts.

D'Euroconcert va ser també, com a responsabilitat gestora i així mateix artística, el cicle Música i Músics de Catalunya: 152 concerts al llarg de 19 temporades dedicats exclusivament a intèrprets catalans i repertori també exclusivament del país de totes les èpoques històriques. També va ser-ho el cicle Concerts d'Orgue de la Catedral de Barcelona, amb 21 edicions i 170 concerts; i el cicle Concerts d'Estiu a Montserrat i el Música d'Altres Temps al monestir de Sant Pere de Rodes. I més. Finalment, també la creació del segell discogràfic Discant -amb 35 concerts enregistrats- i la tasca paral·lela de l'agència internacional de gestió.

Un concert homenatge a Euroconcert celebrat el 2 de novembre de 2011, promogut per la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música posà fi al seu espèi i consistent currículum.

Del *què* al *com*: un com ja avançat en part en la parcel·la professional, que es perllonga al marge d'aquest àmbit en una existència molt lligada al deler per la poesia, al qual va dedicar força hores sense pretensions de projecció externa, al recés de la molts anys segona residència al bell mig del Montseny –una vintena dels quals amb el veïnatge de mossèn Pere Ribot, amb el qual en certa mesura compartia la condició d'*ermità* del Montseny; el sacerdot, com a rector de la parròquia de Sant Martí del Montseny, on va oficiar el seu casament amb Dolors Millet Loras. Un cop mort l'any 1997, Sàbat va dedicar un cicle de concerts a la seva memòria.

En aquell refugi, Antoni Sàbat va passar moltes hores de dedicació també a la lectura selectiva –clàssics grecollatins– disposant d'una biblioteca personal molt ben dotada, així com també d'una discografia molt nombrosa. I allà també confegia els escrits que comportava la seva dedicació estrictament professional, ultra la seva obra bibliogràfica de caràcter històric amb quatre obres cabdals per conèixer la realitat musical de casa nostra: *El Palau de la Música Catalana* (1974), *Música en cifras* (1974), en col·laboració amb Manuel Valls, *El Gran Teatre del Liceu* (1979) i *El Palau de la Música Catalana-Els anys de repressió franquista 1936-1975* (2010); aquest darrer, d'un interès particular per il·lustrar els anys més foscos de la història del Palau, amb esdeveniments com els viscuts per ell mateix a primera fila, els anomenats Fets del Palau de l'any 1960 amb motiu del concert amb presència del cap d'Estat; aquest afer li comportà innombrables i ingrates gestions davant d'organismes repressius –Govern Civil, policia–, gestionar sancions a l'Orfeó Català i un amarg etcètera de problemàtiques afegides.

En el seu currículum editorial no va poder veure la llum *Una història musical 1908-2013*, obra d'ample abast encarregada pel mateix Palau que, si bé va completar, dissortadament no s'ha editat per causes alienes a ell mateix.

La seva trajectòria inclou altres aspectes de naturalesa diversa però relacionats amb la seva dedicació, com haver estat membre directiu de l'Association Européene des Festivals de Musique amb seu a Ginebra, membre de la Comissió Assessora del Mil·lenni de Catalunya i de l'emissora Catalunya Ràdio i de la Fundació Phonos, apèndixs que completen aquest recorregut privilegiat.